

Miara i kwantyfikacja zawsze były częścią postrzegania świata, nadając mu sens i znaczenie. Różne wskaźniki i metody oceny są obecnie stosowane w celu zapewnienia zobiektywizowanych wytycznych, postaw i uzasadnień dla działań prawodawczych oraz programów polityki publicznej na poziomie międzynarodowym, regionalnym i krajowym. W ciągu ostatnich dwóch dekad statystyki i wskaźniki odnoszące się do życia kulturalnego oraz dziedzictwa były również stopniowo opracowywane przez globalne instytucje i organy, takie jak UNESCO, Światowa Organizacja Turystyki i Międzynarodowe Centrum Badań nad Ochroną i Konserwacją Dziedzictwa Kulturowego (ICCROM), organizacje regionalne, w szczególności przez Unię Europejską i Radę Europy, a także przez organy krajowe. Większość z nich jest wykorzystywana do ilościowego pomiaru sfery działalności kreatywnej i artystycznej na danym terytorium. Zazwyczaj obejmują one wskaźniki o charakterze ekonomicznym (np. przychody producentów filmowych) i pomiary behawioralne (np. odnoszące się do nabywców biletów, czytelników książek, zwiedzających miejsca dziedzictwa, zabytki, atrakcje turystyczne itp.). Programy ochrony i opieki nad obiektami dziedzictwa kulturowego nie podlegają jednak na ogół tym narzędziom kwantyfikacji. W rzeczywistości większość danych ilościowych opracowanych w tym zakresie dotyczy różnych form rejestrowania, ewidencjonowania oraz inwentaryzacji poszczególnych elementów dziedzictwa. Na przykład, programy UNESCO mają na celu udokumentowanie wkładu kultury i dziedzictwa zarówno w rozwój gospodarczy, jak i pozagospodarczy, oraz podniesienie świadomości na temat wartości dziedzictwa wśród prawodawców i decydentów. Dziedzictwo kulturowe jest bowiem coraz częściej postrzegane jako kluczowe dla realizacji wszystkich praw człowieka, społecznej integracji, zrównoważonego rozwoju i pokojowych stosunków międzyludzkich w skali globalnej. Z tych powodów kwantyfikacja służy lepszemu wdrażaniu szerszych celów politycznych, a także projektowaniu i wdrażaniu rozwiązań regulacyjnych i praktycznych w odniesieniu do dziedzictwa kulturowego. Wskaźniki skonstruowane w taki sposób mają zatem na celu kierowanie alokacją środków publicznych na programy i działania zapewniające możliwie najszerszy dostęp do kultury i dziedzictwa.

W niniejszym projekcie postawiono zatem pytanie, czy możliwe jest stworzenie globalnych, obiektywnych i ustandaryzowanych wskaźników kwantyfikacji dziedzictwa kulturowego oraz jakie wyzwania i zagrożenia mogą się wiązać z taką uniformizacją dla dziedzictwa kulturowego, w szczególności dla realizacji praw człowieka związanych z dziedzictwem. Biorąc pod uwagę szerszy proces wykorzystywania danych liczbowych we współczesnym zarządzaniu, podjęto analizę stosowanych metod kwantyfikacji dziedzictwa kulturowego jako techniki regulacyjnej. W tym kontekście, celem projektu jest zbadanie, w jaki sposób regulacje prawne skonstruowane w oparciu o dane parametryczne kształtują obecne rozumienie i znaczenie społeczne dziedzictwa kulturowego. W ten sposób zaproponowane zostaną nowe ramy koncepcyjne i metodologiczne dotyczące studiów nad dziedzictwem kulturowym w głęboko skwantyfikowanej i sparametryzowanej rzeczywistości społecznej i prawnej. Do tej pory bowiem rola kwantyfikacji dziedzictwa kulturowego była bowiem jedynie analizowana z perspektywy działań władz publicznych w zakresie ustanawiania i wdrażania standardów, polityk i konkretnych mechanizmów ochrony, zabezpieczania, zarządzania i dostępu do dziedzictwa. Wpływ kwantyfikacji na samo dziedzictwo kulturowe i jego społeczne role i znaczenia nie stanowił natomiast przedmiotu szerszych badań naukowych. Studia podjęte w ramach projektu mają zatem na celu wypełnienie tej badawczej luki. Zakresem badawczym projektu nie będą objęte tylko istniejące metodologie i narzędzia kwantyfikacji dziedzictwa, ale także ich szersze implikacje społeczne, prawne i kulturowe. Wykraczając poza tradycyjną analizę prawną, ekonometrię, zarządzanie dziedzictwem i nauki o kulturze, ambicją autora projektu jest zatem próba zbadania, w jakim stopniu regulacje prawne oparte na wskaźnikach kulturowych mogą przyczynić się do kształtowania społecznego rozumienia przeszłości. W projekcie zostanie także podjęta próba wskazania możliwych udoskonaleń istniejących metod i narzędzi kwantyfikacji dziedzictwa kulturowego.